

# İsta

# BÜLTEN BULLETIN



**INFO-TÜRK AJANSI  
INFO-TÜRK AGENCY  
AGENTSCHAP INFO-TÜRK  
AGENCE INFO TÜRK  
INFO-TÜRK AGENTUR**

TURKS COLLECTIEF VOOR UITGAVE EN VERSPREIDING  
CHARLES M. WISER PLEIN, 13/2 - 1040 BRUSSEL  
TELEFOON: (32-2) 230 34 72 WETTEL DEPOT: 2198  
REKENING VAN INFO-TÜRK: BBL 310-0148714-02

Publikatie van onze artikels  
toegelaten met de vermelding  
Agentschap Info-Türk

Maandblad  
December 1980  
Nederlands 13  
Prijs 20 BF  
Jaarabonnement  
Benelux 200 BF  
Elders 250 BF

INFO-TÜRK WENST U EEN GELUKKIG NIEUWJAAR

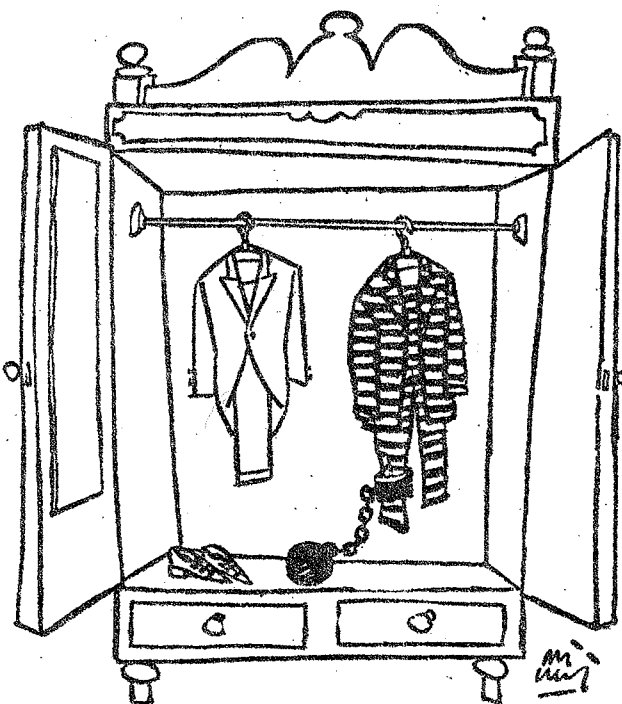
## TWEE DOKUMENTEN OVER HET SCHANDAAL VAN DE FASCISTISCHE MILITAIRE JUNTA

Net een jaar geleden, toen we 1979 afsloten en 1980 begonnen meldden de bevelhebbers van het Turkse leger het eerste kenmerk van een duistere tijd door een ultimatum te zenden naar de President van de Republiek.

Met de staatsgreep van 12 september begon deze duistere periode in volle hevigheid, en zoals we reeds gedetailleerd uitlegden in vorige BULLETINS, ging men in Turkije over tot de toepassing van een fascistische dictatuur in het kader van de NAVO en van het IMF.

Zoals voor iedere fascistische dictatuur is het enige middel om stand te houden voor de junta de staats-terreur.

Om 1980 af te sluiten brengen we de wereldopinie verslag uit door middel van twee documenten die de eerloosheid van de fascistische militaire junta bewijzen.



De kleerkast van een Turks  
progressistisch journalist

## Getuigenis van Muzaffer Erdost

### HOE ILHAN ERDOST VERMOORD WERD DOOR FOLTERING VAN DE MILITAIREN

Men had een nota achtergelaten in de bibliotheek van mijn neef in "Zafer Carsisi". Daarin stond dat ik een dossier had bij de persafdeling van het politiek departement van de Veiligheidsdienst en dat ik daarnaar moest telefoneren.

Ik telefoneerde 's morgens op 3 november 1980 naar deze plaats. Een zekere meneer Cevat, hoofdcommissaris van de persafdeling zei me langs te gaan bij de Veiligheidsdienst. Toen ik hem de reden van de convocatie vroeg antwoordde hij niets te weten, en hij zei dat ik opgeroepen werd op bevel van de Krijgswetoverheid.

Diezelfde morgen begaf ik me naar de Veiligheidsdienst. Men vroeg me waarom mijn broer, Ilhan Erdost, niet meegekomen was. Wij wisten van niets en Ilhan werd niet opgeroepen. Op het bureau lag een papier waarop men een huiszoeking aanvroeg bij mij en bij Ilhan, evenals in onze kantoren. Er was ook een ander papier, met de hand geschreven, waarop om een grondig onderzoek verzocht werd, zelfs indien geen enkel bewijs gevonden zou worden.

Diezelfde morgen werden onze huizen en kantoren doorzocht. Geen enkel misdrijf kon worden gevonden. Men heeft enkel een lijst van boeken die we hadden, opgenomen; het merendeel hiervan was afkomstig van "linkse uitgeverijen" waarvan ik de eigenaar ben. Deze lijst werd naar de betreffende afdeling van het politiek departement gebracht om na te kijken of er geen verboden titels bij waren. Later werd ons medegedeeld dat drie van de boeken aangeslagen waren. Ik bracht de nacht door in het wachtlokaal op de zesde verdieping van de Veiligheidsdienst.

De volgende morgen nam de hoofdcommissaris van de persafdeling mijn verklaring op. Hij ondervroeg me in detail over mijn geboorteplaats; de bedrijvigheden van mijn vader, mijn moeder, mijn broers; mijn primaire en secundaire studies; mijn leven als leerling op de faculteit; mijn huwelijk, mijn kinderen. Hij ondervroeg me ook gedetailleerd over de evolutie van mijn politieke en culturele ideeën en hun actuele toestand; mijn godsdienstig geloof en andere dergelijke onderwerpen. In ieder geval werd geen enkele beschuldiging tegen me geuit.

Ik heb nochtans nauwkeurig uitleg gegeven over de 3 boeken die bij me gevonden werden, om hun uit te leggen dat ik deze boeken sinds meer dan tien jaar publiceer, en dat wat hen betreft geen enkel verbod bestaat. De confiscatie van het eerste boek werd ingetrokken, terwijl deze van de twee andere onze uitgeverij niet raakte, het waren boeken gepubliceerd onder dezelfde naam maar in andere uitgeverijen.

Op 5 november ging Ilhan naar de persafdeling. Men nam zijn verklaring op dezelfde manier op, zijn het wat bondiger. Ilhan was eigenaar van de Onur-uitgeverijen en van de Ilkyaz-drukkerij, die praktisch uitsluitend onze publicaties drukte. Aangezien zij in faillissement was hadden we in het begin van het jaar besloten ze te liquideren en in juni 1980 hadden we ze gesloten en de werknemers ontslagen. Zodanig werd de elektriciteit afgesloten en werden de machines te koop gesteld.

Alhoewel Ilhan eigenaar was van de drukkerij ging hij er bijna nooit heen. Zij werd geleid door de verantwoordelijke directeur en de boeken die er gedrukt werden, werden binnen de wettelijke tijdslimiet neergelegd bij de procureur van de republiek, bij de Veiligheidsdienst en bij het legaal depot. De wettelijke verantwoordelijkheid van de drukker beperkt zich tot het neerleggen van de gedrukte teksten bij de door de wet bepaalde autoriteiten, en binnen de tijdspanne door de wet opgelegd. Niet alleen waren alle verplichtingen nauwkeurig nageleefd, er werd bovendien geen enkel boek van de drukkerij bestraft met confiscatie, door om het even welk tribunaal, noch werden boeken verboden door de Krijgswetoverheid.

Mijn broer Ilhan werd dezelfde dag rond de middag naar het wachtlokaal van de Veiligheidsdienst gebracht, waar ik me bevond. Daar herhaalde hij me zijn verklaringen en hij zei me dat hij nauwkeurig de relatieve punten van de drukkerij doen noteren had.

Nog steeds diezelfde dag werden wij, vergezeld van een politieman in burger, naar Mamak gebracht, naar de public relations afdeling van de commandant van de Krijgswet. Het was 15 h toen we aankwamen. Een onderofficier zei ons dat men zojuist getelefoneerd had vanwege de juridische raad, om geen nieuwe dossiers meer aan te nemen. Wij werden vergezeld van de politieman in burger, en we brachten nogmaals de nacht door in het wachtlokaal op de zesde verdieping.

De volgende morgen om 9 h 30 bracht men ons nogmaals naar de Krijgswetoverheid, ditmaal tesamen met een meneer Ziya van de persafdeling als begeleider. Een dossier dat een boek van Ilhan bevatte (Engels, Dialectiek van de Natuur) en 3 boeken van mij (Engels, Dialectiek van de Natuur; Lenin, Over de Jeugd; Stalin, Anarchisme of Socialisme?), evenals onze verklaringen en een brief van de Veiligheidsraad werden neergelegd bij de juridische raad. Daar worden de dossiers onderzocht en de militaire rechter die de zaak leidt beslist ofwel een strenge bewaking of invrijheidsstelling, ofwel terugzending naar de procureur van de republiek wegens onbevoegdheid of terugzending naar de Veiligheidsdienst om het dossier te vervolledigen.

We dachten dat we heel waarschijnlijk zouden teruggestuurd worden naar de procureur, en dat daar, aangezien het bezit van zelfs verboden boeken geen misdrijf is, een ontslag van rechtsvervolgning zou uitgesproken worden. Er bestond geen enkele reden om ons daar te houden. Met dit idee wachtten wij af. Geen enkele beslissing in de voormiddag. Om 15 h is de politieman die bij ons was naar de juridische raad gegaan, waar de onderofficier van dienst hem inlichtte dat de rechter nauwelijks aan de studie van het dossier begonnen was. Daarna, om 17 h, toen we opnieuw gingen was de rechter weg voor zaken. Hij zou nochtans gezegd hebben dat hij zou terugkomen, en dat een definitief antwoord mogelijk was tot 20 h 30. Om 19 h werd de politieman opnieuw geroepen en men zei hem dat de rechter vandaag niet meer terugkwam en dat hij ons terug naar de Veiligheidsdienst moest brengen om de volgende ochtend terug te komen.

We brachten dus nogmaals de nacht door in het wachtlokaal.

De volgende dag, dus op 7 november, keerden we nogmaals terug naar de Krijgswetoverheid. Na tot 's avonds gewacht te hebben werd de politiemans om 17 h 30 geroepen, en toen hij een paar minuten later terugkwam zei hij ons dat we onder strenge bewaking geplaatst waren. Gewoonlijk vermeldt men in dit geval het wetsartikel waarnaar men verwijst. Toen we dit vroegen antwoordde de politiemans dat er geen enkel artikel vermeld was en dat als motief slechts "bezit van verboden boeken" opgeschreven was. De gevangenis is op een helling gelegen, binnen in hetzelfde garnizoen. Mijn oom die aan de ingang wachtte, kwam met zijn wagen om ons naar ginder te brengen. Mijn vrouw Rana was bij hem. Begeleid door de politiemans zijn İlhan en ik aangekomen op een paar meter van de ingang. Aangezien ik reeds verscheidene malen in de cel gezeten heb was mijn vrouw gewend aan dit soort in- en uitgaan. Ze had zich altijd moedig weten te gedragen. Toen we uit de auto stapten zagen we nochtans de tranen over haar wangen lopen. İlhan zei lachend tegen haar: "Grote zuster Rana, dit is de eerste keer dat ik je zie wonen aan de poort van de gevangenis!". Rana antwoordde hem: "İlhan, ik ben bang dat het deze keer anders zal zijn." Wij troostten haar.

Terwijl wij buiten wachtten werden binnen de formaliteiten voor onze opsluiting geregeld. Men had ons in "blok C" geplaatst. Ik had reeds een keer bijna twee jaar, en de laatste maal 15 dagen in deze gevangenis gezeten. Daarom zei ik tot İlhan: "Blok C is beter want van daar kan men de omgeving en de natuur zien." Het was de eerste maal dat İlhan naar de gevangenis ging.

We wisten dat men ons ging opsluiten in de gevangenis want na 12 september zijn de huizen van bewaring voor streng bewaakt en gearresteerden samengevoegd.

Het militaire prison van Mamak bestaat uit 3 afzonderlijke blokken. Het nieuwe gebouw, na de periode van 12 maart 1971 gebouwd, is blok A. Het oude gebouw daarnaast is blok B. Wanneer men 10 minuten loop van blok A naar beneden is daar blok C, dat bestaat uit kazernes die omgevormd werden tot strafgevangenis. Later maakte men van 4 andere kazernes gevangenis, die sindsdien de "divisies D, E, F, G" uitmaken, verbonden met blok C.

Voor we het gebouw binnengingen heeft men ons onderzocht over onze politieke ideeën, wij hebben geantwoord "links" en ze hebben "links" geschreven op ons register.

Dan bracht men ons naar een kleine kamer met trappen binnen, gelegen in blok A, om een foto van ons te nemen en ons kaartregister voor te bereiden. Er waren daar nog drie personen voor ons en twee anderen werden gebracht terwijl we daar waren. Men plaatste ons tegen de muur, in een rij op de treden van de trap. We werden eerst gefotografeerd met haar en snor, face en profiel. Daarna scheerde men ons en werden we opnieuw gefotografeerd, ditmaal zonder haar en snor. Daarna gaf men ons fiches om in te vullen. De plaats voor de beschrijving van ons uiterlijk werd door de soldaat ingevuld. Hij plaatste ons om beurt voor hem, deed ons in "geef acht" staan en deed ons van rechts naar links draaien. Hij noteerde zijn opmerkingen. Als hij een gebrek aan onze houding bemerkte beledigde hij ons en sloeg ons met de vuisten, laarzen of gummistok. Mijn broer en ik kregen beiden twee slagen van de gummistok op onze handen terwijl we in de rij stonden.

Daarna scheidde men ons van de andere gevangenen. De soldaat die onze beschrijving genoteerd had telefoneerde ergens om een grote celwagen te vragen voor twee gevangenen naar blok C. Op dat moment moet men hem verteld hebben dat er geen grote

wagens waren want hij zei: "Nee, een kleine gaat niet." Na een paar eenlettergrepige woorden gewisseld te hebben zei hij: "Is er een Reo?" "Ja, dat, dat zou kunnen, stuur ze dan." Toen telefoneerde hij naar blok C om te verwittigen dat hij een wagen gevraagd had voor de "twee onder strenge bewaking", en dat ze een onderofficier moesten sturen om de gevangenen te halen.

Wat later kwam een onderofficier binnen en vroeg: "Welke?" Men wees naar ons, mijn broer en ik. Na hem kwam een soldaat binnen. Twee anderen wachtten op de drempel. We stonden nog steeds in "Geef acht", het gezicht naar de muur. De soldaat achter de onderofficier vroeg ons wat ons misdrijf was en we antwoordden hem: "Bezit van verboden boeken." Hij vroeg verder: "'t Is te zeggen?". Ik snapte niet meteen dat hij wou weten of het links of rechts was. We hebben hem gezegd dat het links was.

Ze namen ons mee en aan de uitgang van blok A werden onze zaken nogmaals gefouilleerd. De onderofficier duwde met zijn voeten onze tandenborstels en tandpasta weg en zei tegen de soldaten: "Neem dit en geef het aan iemand." Toen zei hij tot ons op beledigende toon: "Jullie vergitigen zelfs kinderen van tien jaar. Daarbinnen is het vol van diegenen die jullie vergiftigd hebben. Door jullie hebben wij geen vrede meer. Die arme kinderen (Hij wees naar de soldaten) kunnen 's nachts zelfs niet meer slapen. Toen ik daarop in de wagen stapte begon het matrakslagen te regenen op mijn rug. Ik slaagde erin me in de arrestantenwagen te werpen. Daarna kon mijn broer zich op dezelfde manier in de wagen werpen. We gingen rechtover elkaar op de bank zitten.

De celwagen bestond uit twee delen: het ene deel voor de gevangenen, het andere voor de bewakers. Een metalen deur scheidt de twee delen. Gewapend met gummistokken stapten vier soldaten in de auto. Voor hij wegreed kwamen ze naar ons deel en bevolen ons op te staan. Ze plaatsten ons tegen de linkerzijkant en begonnen ons met hun gummistokken te slaan, twee soldaten voor ieder van ons. De matrakslagen werden steeds heviger en kwamen vlugger. Ze sloegen zonder medelijden. Na een poosje begon ik te schreeuwen, mijn broer schreeuwde niet. Van alle kanten regende het vuist-, voet- en gummistokslagen. Op een bepaald moment stond ik met de rug naar de voorkant van de wagen gekeerd en ik zag mijn broer op zijn knieën op de grond, hij had moeite om op te staan. Twee soldaten stampten hem en sloegen met hun gummistok. Ilhan was geopereerd aan de wervelkolom wegens hernia, zes jaar geleden. Ik smeekte hen mij in zijn plaats te slaan omdat zijn rug verbrijzeld was, maar niemand luisterde. Mijn ogen gloeiden van de vuistlagen die ik in het gezicht gekregen had. Ik zag mijn broer niet meer, er was geen enkel licht in de wagen en het was reeds donker. Ik bemerkte van tijd tot tijd getraliede vensters op het traject van de wagen, die met een slakkegang vorderde. Ik kon nogmaals mijn broer zien terwijl men hem sloeg, ditmaal rechtopstaand. Het traject scheen uren te duren. Toen stopte de wagen.

De deur ging open en men schopte ons buiten. We stapten naar de gevangenis maar ze schreeuwden dat we moesten blijven staan en begonnen ons opnieuw te slaan, de onderofficier aan het hoofd. Door deze nieuwe mishandeling konden we niet meer en we smeekten de onderofficier op te houden. Hij zei ons: "Jullie hadden er maar eerder moeten aan denken."

Aangemoedigd door deze woorden sloegen de soldaten nog harder. Mijn broer viel nogmaals neer, zonder opnieuw op te staan ditmaal. Zij wierpen zich op hem en met grote moeite stond hij op. Zij schreeuwden ons toe dat we in geef acht moesten gaan staan. Wij wankelden ter plaatse en onze handen waren opgezwollen. We slaagden er niet in ze naast het lichaam te strekken. Ze schreeuwden ons toe dit te doen. De onderofficier schreeuwde: "Nu zijn alleen jullie kloden nog niet verpletterd. Maar dat zullen we zo meteen doen!" Daarop begonnen ze ons opnieuw te slaan. Een beetje later zei de onderofficier dat het zo genoeg was.

Men bracht ons naar de ingang van de gevangenis. We gingen door twee getraliede poorten. Er was een koer tussen de ingangspoort en die van het kwartier. Terwijl we ons naar het kwartier begaven deden ze ons teken om rechts een deur binnen te gaan. Ze bevelen ons naar die kant te gaan en toen we daar waren begonnen ze ons opnieuw te slaan. Toen waren er schreeuwen, alsof iemand bevelen gaf, en terwijl ze ons nog steeds sloegen brachten ze ons naar de poort van het kwartier. Daar viel mijn broer nogmaals en hij kon moeilijk opstaan. We moesten in geef acht staan voor de poort. We hadden elk een soldaat naast ons. Ze schreeuwden zonder ophouden: "Geef acht, smeerlappen! Hou de armen tegen het lichaam!". Men schreeuwde binnen. Drie oudere soldaten kwamen toegelopen. Ze zetten zich in geef acht en riepen:

- " -Tot uw dienst mijn commandant!
- Hebben jullie plaats?
- Jawel mijn commandant!
- Accepteert U deze twee?
- Wij accepteren ze mijn commandant! "

De poort ging open en wij gingen binnen. Men bracht ons naar het rechtse deel. Enkele gevangenen kwamen naar mij toe, anderen namen mijn broer bij de arm. Onze blikken ontmoetten elkaar een paar seconden. Zijn gezicht was vol bloed en zijn ogen waren rooddoorlopen. Wij keken naar elkaar zonder iets te kunnen zeggen. Hij deed een paar stappen in mijn richting en zei: "Ik heb pijn in de borst, ik moet kotsen." Hij wou zich neerleggen op de vloer maar de kameraden namen hem bij de arm en legden hem op een draagbaar.

Men legde mij ergens neer, meer naar binnen. Ik heb mijn broer, die men naast mij legde, terug gezien. Zijn bovenlijf was ontbloot. Hij zat op één knie, het hoofd gebogen, de mond open. Ik zei: "Ilhan, Ilhan!". De anderen antwoordden me in zijn plaats: "Het is niets!". Ik dacht dat hij flauwgevallen was. Men legde hem op het bed naast me. Op dat moment zei iemand: "Zijn benen houden niet meer!". "Mijn broer is verlamd" zei ik in mezelf. Aan de dood dacht ik niet. Tussen de gevangenen was een student in de geneeskunde die ze "dokter" noemden. Plots zag ik dat hij kunstmatige ademhaling toepaste op mijn broer. Ik gilde:

- " -Mijn broer is dood nietwaar?
- Maar nee, hij heeft niets, zijn pols is zwak, we proberen hem te reanimeren.

Vijftien minuten later kwam de onderofficier die men geroepen had binnen, en hij zei een dokter te roepen. Nogmaals 15 minuten later arriveerde op zijn beurt een onderofficier "gezondheidstechnieker". Hij vroeg om een ambulance te halen. Men bracht een draagberrie om mijn broer te voeren. Hij was daar, zijn mond open, zijn ogen halfgesloten.

Ik wou hem omhelzen maar de kameraden beletten me dit te doen. Hij was voor altijd weg, meteen dood, daar. Hoe hard was het om deze waarheid te aanvaarden! Men paste reanimatie toe, tevergeefs. Nochtans kon ik mezelf niet weerhouden een zweem van hoop te behouden.

Nauwelijks twee uur geleden, toen we op de beslissing wachtten, stond hij op en wandelde op en neer. Hoe mooi was mijn broer op dat ogenblik! Zijn wangen waren lichtroze van de emotie. Hij had een mooie snor, zijn mooie ogen lachtten. Ik had mezelf beloofd dat, als hij met me meekwam, ik hem zou verdedigen. Nu was hij dood!

"Wat moest ik zeggen aan zijn dochttertje van drie jaar, zijn Türküler? Wat moest ik antwoorden als zij vroeg waar haar vader was? Hoeveel hield hij niet van Türküler, en hoe hield Türküler niet van haar vader... Wat moest ik doen? Hoe moest zijn dochttertje van vijf maanden, "papa" leren zeggen? Wat ging ik zijn vrouw, de lieve Gül zeggen? Hoe waren we verbonden... Men heeft ons een laatste maal te samen gefotografeerd, men heeft ons te samen geslagen... Maar hij is dood en ik blijf over!" Zo weende ik aan zijn hoofdeinde. Alle gevangenen stonden in geef acht naast hun strobed voor het appel. Snikken weerklonken uit de rangen van de progressisten, een geluid dat steeds toenam. Toen bracht men me buiten het kwartier...  
(...kon niet ontcijferd worden...)

Ik ging bewusteloos vallen. Men bond mijn vest rond mijn hoofd. Men liet me 300 à 400 meter stappen... toen kwamen we bij de officiersmess. De onderofficier die ons gebracht had was daar en keek naar de televisie. "Meneer Muzaffer, waarom heb je ons niet gezegd dat uw broer aan een hartkwaal leed?" zei hij tot mij. Mijn broer had nog nooit last gehad van zijn hart, en ik was trouwens voldoende op de hoogte om te beseffen dat hij overleden was tengevolge van een hersenbloeding. Ik bleef zwijgen. Ik had aanhoudend dorst en ik heb water gedronken. Toen nam men mij mee en wierp men mij in een lege kamer in de "divisie G". Ze wierpen een soort matras op de grond dat moest dienen als bed. Mijn kameraden medegevangenen van het kwartier zonden me wat dekens, melk, water en yoghurt. Men gaf me een spuitje om te slapen. Ik moet een beetje ingedommeld zijn. Ik praatte zonder ophouden met mijn broer. Ik zag de soldaten door het luikje in de deur kijken om me te bewaken. Lang daarna werd het dag, ik dacht dagenlang geslapen te hebben.

Op zaterdag 8 november zei men me me gereed te maken. Twee kameraden medegevangenen kwamen me aankleden. Mijn armen, mijn polsen, mijn handen waren helemaal opgezwollen. De handboeien konden niet rond mijn polsen. De soldaat-bewaker zei: "We hebben het recht niet U hier buiten te laten zonder U de handboeien om te doen." Toen heeft hij ze zo rond mijn polsen geplaatst zonder ze te sluiten. Daarna zette men mij in een kleine arrestantenwagen om me naar blok A te vervoeren. Later merkte ik hieraangaande de volgende twee zaken op:

- Toen men ons in de wagen deed stappen, deed men ons de handboeien niet om. Volgens het in voege zijnde reglement is het de gewoonte de gevangenen te boeien zelfs om de koer tussen twee gebouwen over te steken.

Zij moeten berekend hebben dat we ons, met de handboeien om, zouden kunnen verdedigen hebben, zij het dan in beperkte mate.

-Daarnaast heb ik begrepen dat de wagen waar we instapten om naar de procureur te gaan, alhoewel hij "klein" was, plaats bood voor minstens tien gevangenen, maar aangezien de wagen niet erg hoog was, en ook niet erg groot, was het onmogelijk zich rechtop te houden, en zou het voor vier mannen niet gemakkelijk geweest zijn om ons te slaan. Zodanig hadden hun bewegingen beperkt geweest en was onze mishandeling niet zo gewelddadig verlopen.

Dit alles toont aan dat men vooraf reeds voorzien had om ons te slaan.

Bij de procureur toonde men zich heel begrijpend ten opzichte van mij. In het begin kon ik me niet beheersen en heb ik geweend. Zij lieten me begaan zonder tussenbeide te komen, daarna noteerden ze mijn hele verklaring, op een eerlijke manier. De volgende dag werd ik opnieuw bij de procureur gebracht. Mijn dossier werd reeds van tevoren bij hem gebracht. Men heeft mijn verklaring opnieuw doorgenomen, en ik heb het ontbrekende kunnen aanvullen. De procureur vertelde me dat slechts drie soldaten van de vier dienst hadden tijdens ons transport en dat hij de vierde die in de wagen gestapt was zonder het bevel gekregen te hebben ons te escorteren, liet opsporen. Enige tijd later kon ook deze teruggevonden worden.

De onderofficier zou eerst verklaard hebben van niets op de hoogte te zijn en dat men ons alleen geslagen had in de wagen. De soldaten zelf zeiden dat we nooit geslagen werden...

Maandag bracht men mij nogmaals naar de procureur om "enkele punten op te helderen." Ik heb toen gevraagd of men mijn familie reeds ingelicht had over wat er gebeurd was? Men heeft me geantwoord dat het inderdaad aan hen was om hen in te lichten, maar indien het opperbevel nog niets gezegd had, ik hen mocht zeggen langs welke tussenpersoon ik mijn familie wou verwittigen...

(kon niet ontcijferd worden)...het was de vierde dag...

(kon niet ontcijferd worden)...dat men onze advocaat verwittigde en de vriend van de familie sinds jaren, Halit Celenk...

(kon niet ontcijferd worden)...niet op de hoogte was...

(kon niet ontcijferd worden)...Halit Celenk kon van de feiten op de hoogte gebracht worden. Die avond kon men onze familie op de hoogte brengen en de commandant van de Krijgswet legde hierover een verklaring af. De volgende dag kwam Halit Celenk naar Mamak. Ik kon met hem praten doorheen twee "kooien" omringd door prikkeldraad. Hij zei dat hij om mijn vrijlating verzocht had en dat de militaire procureur een gunstig advies gegeven had, en dat de zaak nu afhing van de beslissing van de commandant. Rond 21 h, na het appel, zei men mij me gereed te maken, want dat ik vrijgelaten werd.

Men bracht me naar de hoofdingang langs de weg die ik reeds met mijn broer gegaan was. Mijn oom was daar en wachtte me op. Ik heb hem gezegd: "Oom, we zijn met z'n tweeën weggegaan, maar ik kom alleen terug!"

Terug thuis vernam ik dat het dagblad "Cumhuriyet" verboden werd omdat het het nieuws van de dood van mijn broer gepubliceerd had over zes kolommen.



Er was beslist Ilhan de volgende dag te begraven. De aankondiging was slechts binnengedragen bij "Cumhuriyet", maar het dagblad was nu gesloten. Ik had veel vrienden onder de journalisten. Door hun tussenkomst konden we een kleine advertentie inlassen in de edities van Ankara van "Milliyet" en "Hürriyet". De volgende morgen ben ik naar het dodenhuis gegaan. Men was bezig het lichaam van mijn broer te wassen. Zijn ogen waren lichtjes geopend. Zijn bovenlip was gespannen alsof zijn hele lijf pijn deed. Zijn baard was lichtjes gegroeid, de mijne nog meer... Men heeft hem gewassen, ik heb geweest. Toen heb ik me over zijn gezicht gebogen en ik kuste zijn ogen, zijn gezicht, zijn heel hoofd. Ik kuste hem en kuste hem nogmaals.

Men bracht zijn lijk naar de moskee van "Hacıbayram", wij liepen erachter. Daar hebben we mijn broer met een stille plechtigheid begraven. Alle schrijvers, journalisten, intellectuelen, leraars en andere personen die het nieuws hadden gehoord waren aanwezig.

Indien Ilhan Erdost in bed gestorven was zou het normaal geweest zijn dat de hele pers erover sprak. Maar uitgezonderd "Dünya" heeft geen enkele krant ook maar iets geschreven over zijn teraardebestelling, alhoewel er geen officiëel verbod bestond. Trouwens, Dünya vertelde dit gekoppeld aan het nieuws over mijn vrijlating. Ik wens dat allen die gehecht zijn aan de principes van vrijheid en democratie weten hoe Ilhan Erdost gedood werd.

MUZAFFER ERDOST

uittreksels van een reportage gepubliceerd door  
het dagblad "Milliyet" tussen 7 en 10 december  
1980, met toelating van de militaire junta ...

### STAATSTERREUR

#### IN DE MILITAIRE GEVANGENIS VAN MAMAK

" -Aandacht! Geef acht!  
Rust! U mag roken...  
-Dank U mijn commandant!  
-Vooruit mars!  
-Een twee drie vier...Een twee drie vier...  
Alles voor het vaderland...Alles voor het vader-  
land! Dank U Heer...Lang leve de Natie!  
-Smakelijk!  
-Dank U mijn commandant!  
-U mag eten!  
-Dank U mijn commandant! "

Dit is het soort dialogen die U verwelkomen bij de ingang van  
de militaire gevangenis van Mamak in Ankara.

- De voorheen reeds goed gevulde gevangenis is nu,  
na de militaire interventie van 12 september tot aan de nok  
gevuld. Nieuwe geprefabriceerde barakkenkampen werden gebouwd  
om de nieuw-aangekomenen op te vangen.

- 70 à 80 gevangenen zitten in een kwartier dat ge-  
maakt is voor 20 à 25 personen.

- Van bij hun aankomst worden de gevangenen be-  
schouwd als gewoon soldaat en worden zij zodanig behandeld.

- Nochtans is een strengere discipline dan in de  
kazernes van toepassing. Iedereen is strikt gebonden aan deze  
discipline, van de gewone gevangene tot de commandant van de  
gevangenis.

- De hiërarchie wordt zeer streng toegepast. De ge-  
vangenen moeten al het militaire personeel, zelfs de gewone  
soldaten, korporalen, sergeanten die over het algemeen voor  
hen verantwoordelijk zijn, "mijn commandant" noemen.

- Als een verantwoordelijke zich in de gang van het  
kwartier bevindt worden de gevangenen verwittigd door het bevel  
"Opgelet!" en moeten zij zich in hun kwartier, achter de tra-  
lies, in geef acht zetten, het gezicht naar de muur gekeerd,  
en mogen zij niet bewegen tot een nieuw bevel gegeven wordt.

- Wanneer de verantwoordelijke een kwartier binnen-  
komt moeten de gevangenen zich op zijn bevel draaien, en  
steeds in geef acht, naar zijn bevelen luisteren, de ogen op

het plafond gericht. Het is verboden op dat moment ook maar te bewegen of te spreken.

- De korporalen of sergeanten die belast zijn met de bewaking van de gevangenen zijn over het algemeen gewapend met gummistokken. De gevangenen die uiteindelijk de zin en de ernst van de discipline inzien, begrijpen dat het niet nodig is hun krachten te gebruiken en hen te slaan. De gevallen van gemeenschappelijke ongedisciplineerdheid op personeel worden streng bestraft.

- Alle gevangenen hebben het hoofd en het aangezicht geschoren. Zij moeten zich "correct" kleden en bij voorkeur een das dragen. Het dragen van een riep is verboden om te vermijden dat men hem als wapen of zelfmoordinstrument zou gebruiken. Om diezelfde reden zijn messen en vorken verboden.

- Alle gevangenen, of zij nu links of rechts zijn, worden in de kwartieren gemengd. Een van de leiders van de nationalistische beweging "de grijze wolven" wordt tot chef van het kwartier benoemd, in een kwartier waar ook talrijke linksgezinden opgesloten zitten.

- De verantwoordelijken van de gevangenis verklaren dat het feit van tegengesteld-gezinde gevangenen te mengen, hun het werk vergemakkelijkt want iedereen weet dat al hun bewegingen en woorden gezien en gerapporteerd worden aan de verantwoordelijken.

- De discipline gaat gepaard met een dubbele opleiding: een militaire kazerne-opleiding en een opleiding volgens "Kemalistische ideologie".

- Iedere ochtend moeten de gedetineerden zich in het gelid zetten in de gang van het kwartier voor een eerste telling en moeten zij in koor de eed aan de natie opzeggen: "Ik ben Turk, oprecht, werker..." Hetzelfde 's avonds wanneer zij, alsook het interieur van de kwartieren, bovendien gefouilleerd worden voor ze kunnen gaan slapen, na het nationaal lied gezongen te hebben.

- Gedurende het eerste deel van het wandeluur leert men hen op maat stappen, en correct te antwoorden op de bevelen van hun commandanten. Zij moeten tevens gymnastiek en kazernetraining doen. Tijdens het tweede deel marcheren zij op maat rond de koer terwijl ze militaire marsen zingen in de aard van "Laat ons de Middellandse Zee vullen met de afgehakte hoofden van onze vijanden..."

- Tijdens de theoretische lessen moeten de gedetineerden de werken leren van Mustafa Kemal Atatürk: zij dragen met luide stem en in geef acht staande voor de andere gedetineerden en de verantwoordelijke, stukken voor, gekozen uit het werk van Atatürk. Soms bevelen de verantwoordelijken om even op te houden en stellen zij vragen over Atatürk en het Kemalisme, en de gevangenen moeten antwoorden, steeds in geef acht. Fouten worden onmiddellijk gecorrigeerd.

- Vele gevangenen kennen de werken van Atatürk uit het hoofd. Op een bevel kunnen ze, uit alle macht roepend, eenders welke toespraak van hem reciteren... Het onderwijs van het Kemalisme houdt hier niet op: verscheidene bandopnamen worden uitgezonden via de luidsprekers van de gevangenis. Zij bevatten inlichtingen over Atatürk, zijn leven, gesprekken en debatten over hem, en liederen waar hij van hield.

- Het is verboden zich een ander boek dan de grote redevoeringen van Atatürk aan te schaffen of andere boeken over hem die de goedkeuring hebben van de directie van de gevangenis. Radio en TV zijn ook verboden. Nochtans worden bepaalde uitzendingen, waarin militaire marsen en heldenliederen voorkomen, uitgezonden door de luidsprekers.

- In het kader van het onderwijs van het Kema-lisme zijn alleen Turkse vlaggen en posters toegelaten op de muren van de gevangenis.

- 's Avonds, na het eten, worden de gevangenen opnieuw aan militaire training onderworpen. De maaltijd zelf begint met een gezamenlijk gebed en eindigt er tevens mee. Men begint te eten op bevel van de verantwoordelijke, men staat tevens op op bevel, en men doet gezamenlijk de vaat onder bewaking van de soldaten.

- De soldaten, belast met de bewaking van de gevangenen worden dikwijls verwisseld om te voorkomen dat ze vriendschap zouden sluiten met de gedetineerden.

- De politieke gevangenen die "belangrijker" zijn, dit zijn het merendeel van de ter dood veroordeelden, worden in afzonderlijke cellen gezet. Zij hebben geen recht om met elkaar te praten zonder toelating van de bewakers.

- De bezoeken zijn zeer gelimiteerd, zij beperken zich tot 5 minuten per week en dit slechts voor de naaste ouders. Zij moeten in het Turks en onder controle van de verantwoordelijke gevoerd worden.

- De advocaten mogen slechts 3 klanten per week zien, en dit slechts gedurende 15 minuten, steeds onder bewaking.

- Allen die de gevangenis binnenkomen of verlaten worden uiterst grondig gefouilleerd.

- De gevangenis wordt omringd door prikkeldraad en in de omgeving liggen mijnen. In de 4 hoeken staan mitrailleurs, voor "gebruik tegen de massa".

- Deze reportage kwam tot stand in een begrensde context, daarom kon niet alles gezegd worden... en werd niet gezegd...

EMIN COLASAN  
reporter van het  
dagblad "Milliyet"

Een onmisbaar Document over Turkije

JAARLIJKSE COLLECTIE VAN INFO-TÜRK BULLETINS

- Je kan er chronologisch nieuws en artikels over alle sociale, politieke, economische en culturele onderwerpen betreffende Turkije in vinden, vanaf oktober 1976 tot oktober 1980. De prijs van een set bulletins is 400 BF, verzendingskosten inbegrepen. Je kan bestellen door de som over te maken aan: INFO-TÜRK, Wiserplantsoen 13/2 - 1040 BRUSSEL
- No.1: De sociaal-demokraten leden een nederlaag tijdens de verkiezingen: Een nieuwe kritieke periode begint in Turkije - Verkiezingsuitslagen beïnvloeden Turkije's internationale relaties - Politieke terreur in stemburelen in Turkije - Zeven politieke terroristen ter dood veroordeeld - Een CGT afvaardiging bezoekt Turkije - Een oproep voor de bevrijding van de socioloog Besikci - Filmscript van "Memed, de havik" gecensureerd - Turkse persverenigingen protesteren tegen druk op de dagbladen - Massale arrestaties van progressieve leraars - Artikels 141 en 142 van de Turkse strafwet voor het grondwettelijk - Arafat tegen Ecevit "Ga weg uit Cyprus" - Terreur tegen de Turkse ambassades - Onmenselijke werkomstandigheden van de Turkse mijnwerkers in België - Een Turkse mijnwerker, samen met zijn negen kinderen uitgewezen
- No.2: De twee voornaamste doelstellingen van het ultimatum van het Turkse leger - Opdringen van Amerikaanse militaire plannen aan Turkije - Aantasting van elementaire democratische rechten - De Lerarenjacht gaat verder in Turkije - Trainingskamp in Nazi-stijl van Turkse Fascisten - Turkse top-kapitalisten vroegen loonstop - Vakbondsleders gearresteerd omdat ze de Internationale zongen - Kalender en Boek in beslag genomen - Censuur in radio en TV - Turkse schrijvers krijgen doodsb bedreiging - Turkije heeft de hoogste vrouwenwerkstelling - Wie bevindt zich achter het scherm van drug- en wapensmokkel? - Olie tekort bedreigt bevolking en industrie van Turkije
- No.3: Gewettigde en heroische weerstand vanwege de arbeiders te Izmir - De "Grijze wolven" roepen op tot de heilige oorlog - Een diktatoriaal bewind naar Zuid-Amerikaans model - Achtervolging van de intellectuelen - Anti-democratische houding van de grondwetgevende vergadering jegens de Kurden - 2500 politiebeambten wachten op hun ontslag - Twee democratische organisaties verboden - De vereniging van de balie van Turkse advocaten vraagt veiligheid voor haar leden - Franse intellectuelen eichten een oproep tot de president van Turkije - Een stap vooruit in de beweging voor de vrede in Turkije
- No.4: Massastaking in gans Turkije - Naar een blocage van de salarissen - Vlag van de "Turkse onafhankelijke staat van Cyprus" - De president van de Arbeiderspartij van Turkije voor het militaire tribunaal - Druk op de progressieve pers en de intellectuelen - Een Turkse film verboden in Turkije - Een burgemeester rechter voor separatisme - De leiders van de associatie van onderwijzend personeel achtervolgd - Enquete over de Partij van Ecevit omwille van zijn aansluiting bij de S.I. - De partij van de rechtvaardigheid ontwikkelt zijn relaties in Federaal Duitsland - De Bondsrepubliek toont een groeiende belangstelling voor Turkije - Een commercieel deficit-record voor Turkije - De financiële holding van het Turkse leger voert auto's uit - Bijkomende voordelen voor het Buitenlands kapitaal in Turkije
- No.5: De Turkse Buitenlandse politiek op een gespannen koord - Een zeer kostelijke lening voor Turkije - Algemeen offensief tegen de arbeidersklasse - Een nieuw middel om tijd te winnen: de presidentiele verkiezingen - Nieuwe repressieve wetsontwerpen - Betreffende het 4de congres van de FIDEF - Her veslag over de schending van de

- mensenrechten in Turkije - Internationale campagne voor Behice Boran - Uitgevers veroordeeld, intellectuelen vervolgd - Repressieve acties in de Koerdische zone van Turkije - Repressie in het Turkse gedeelte van Cyprus
- No.6: Nog een 1 Mei-viering onder de bedreiging van legertanks in Turkije - Verbod van 1 mei: een traditionele druk op de turkse arbeidersklasse - Een socialistische partij verboden in Turkije - Raid op partijzetel van de TIP - Foltering: Dagelijkse ondervragingsmethode in Turkije - Druk op Koerden in Turkije - Wereldbekende novelist Yashar Kemal koos voor vrijwillige verbanning in Zweden - Krijgswet verbiedt publikatie van 15 periodieke bladen - Buitenlandse investeringen in Turkije
- No.7: Amnesty International: "Algemene en systematische foltering op politieke gevangenen in Turkije" - Bloedbaden aangericht door "Grijze Wolven" en veiligheidsdiensten - Buitenlandse toeristen doodgeschoten door militairen - Motie van wantrouwen om de regering Demirel ten val te brengen - Nieuwe concessies voor IMF - Beperking van de economische en commerciële relaties met socialistische landen - Turkije wordt bliksemafleider voor NAVO - Turkse arbeiderspartijen voor ontwapening en ontspanning - Europese commissie van de vereniging voor democratie gesticht in Turkije - Turkse gastarbeiders in België voor objektief 82
- No.8-9: Een stap naar parlementair fascisme - Rechtse terreur aangemoedigd op NAVO-meting in Ankara - 7de congres van DISK - DISK bedreigd met afschaffing - Regering schort in 7 maand tijd 55 stakingen op - Trage vooruitgang voor het lidmaatschap van Turkije bij de EEG - EVC tegen EEG-Lidmaatschap van het anti-demokratische Turkse regime - Twee journalisten slachtoffer van politiek terreur - 425.000 jongeren het recht op hogere studie ontnomen - Protest tegen de gevangenschap van dokter Ismail Besikci - Vooruitgang voor de linkse partijen in de Turkse sectie van Cyprus
- No.10: Staatsgreep van NAVO - Militaire escalatie - 32 op 72 jaar onder militair regime - Een weloverwogen valstrik: OYAK - Miliyair-industrieel complex - Programma van kapitaal-monopolie - Het antwoord van de Turkse immigranten-arbeiders aan General Evren - Achter het politiek geweld is het leger! Reacties van de EVC, WCA, ICVV - Turkije in cijfers
- No.11: Fascistische dictatuur "constitutioneel gemaakt"... - Groot kapitaal tevreden met het militaire fascistische regime - Verenigde pers stelt premier Ozal voor - Escalatie van een leider! - Enkele opmerkingen van Europese instellingen over de Verkrachting van de mensenrechten in Turkije - Geen tijdelijk regime, maar een fascistische militaire dictatuur - Zelfmoord of foltering... - En een paar feiten uit het rapport van Amnesty International - Vrijheid voor Behice Boran! - Een nieuwe anti-fascistische krant: TEK CEPHE
- No.12: Oproep aan Europese instellingen - Nieuw rapport van Amnesty International over foltering in Turkije - Nieuwe massale processen en doodstraffen - Kemalistisch dagblad verboden door zogenaamde Kemalistische junta - Voornaamste doelwit: Links - Liquidatie van progressieve vakbonden - Druk op immigrantenarbeiders - Repressieve maatregelen kunnen bankroet niet voorkomen